

## **ЗАКОН ЗА МЕСТНИТЕ ИЗБОРИ**

Отразена деноминацията от 05.07.1999 г.

Обн. ДВ. бр.66 от 25 Юли 1995г., попр. ДВ. бр.68 от 1 Август 1995г., изм. ДВ. бр.85 от 22 Септември 1995г., изм. ДВ. бр.33 от 19 Април 1996г., изм. ДВ. бр.22 от 14 Март 1997г., изм. ДВ. бр.11 от 29 Януари 1998г., изм. ДВ. бр.59 от 26 Май 1998г., изм. ДВ. бр.69 от 3 Август 1999г., изм. ДВ. бр.85 от 28 Септември 1999г., изм. ДВ. бр.29 от 7 Април 2000г., изм. ДВ. бр.24 от 13 Март 2001г., изм. ДВ. бр.45 от 30 Април 2002г., изм. ДВ. бр.69 от 5 Август 2003г., изм. ДВ. бр.93 от 21 Октомври 2003г., изм. ДВ. бр.28 от 1 Април 2005г., изм. ДВ. бр.17 от 24 Февруари 2006г., изм. ДВ. бр.24 от 21 Март 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.69 от 25 Август 2006г., изм. ДВ. бр.95 от 24 Ноември 2006г., изм. ДВ. бр.49 от 19 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.63 от 3 Август 2007г., изм. ДВ. бр.78 от 28 Септември 2007г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.77 от 1 Октомври 2010г., отм. ДВ. бр.9 от 28 Януари 2011г.

Отменен с § 9, т. 4 от преходните и заключителните разпоредби на Изборния кодекс - ДВ, бр. 9 от 28 януари 2011 г.

### **Глава първа.**

#### **ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Този закон определя условията и реда за избиране на общински съветници, кметове на общини, кметове на райони и кметове на кметства.

Чл. 2. Изборите се произвеждат на основата на общо, равно и пряко избирателно право с тайно гласуване.

Чл. 3. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Право да избират общински съветници и кметове имат българските граждани, които са навършили 18 години към изборния ден включително, не са поставени под запрещение, не изтърпяват наказание лишаване от свобода и са живели най-малко през последните 10 месеца в съответното населено място.

(2) (В сила до 01.01.2008 г.) Наборните военнослужещи във Въоръжените сили имат право да гласуват само в населеното място, където са живели съгласно ал. 1, ако по време на изборите се намират там.

(3) Гражданите, намиращи се в лечебни и здравни заведения, почивни домове, домове за стари хора и други социални заведения, имат право да гласуват там, ако местонахождението на съответното заведение съвпада с населеното място, където са живели съгласно ал. 1.

(4) Избирателите, които са ученици и студенти, се освобождават от учебни занятия един ден преди, по време на изборния ден и един ден след него.

Чл. 3а. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Всеки гражданин на държава - членка на Европейския съюз, който не е български гражданин, има право да избира общински съветници и кметове, ако е навършил 18 години към изборния ден включително, не е поставен под запрещение, не изтърпява наказание лишаване от свобода, има статут на продължително или постоянно пребиваващ в Република България, живял е най-малко през последните 10 месеца в съответното населено място, не е лишен от правото да избира в държавата членка, на която е гражданин, и предварително с писмена декларация е заявил желанието си да упражни правото си на глас в съответното населено място.

Чл. 4. (Доп. - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Право да бъдат избирани за общински съветници и кметове имат българските граждани, които нямат друго гражданство в държава извън Европейския съюз, навършили са 18 години към изборния ден включително, не са поставени под запрещение, не изтърпяват наказание лишаване от свобода и са живели преди датата на насрочване на изборите в съответната община.

Чл. 4а. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Право да бъде избран за общински съветник има и всеки гражданин на държава - членка на Европейския съюз, който не е български гражданин, няма гражданство в държава извън Европейския съюз, навършил е 18 години към изборния ден включително, не е поставен под запрещение, не изтърпява наказание лишаване от свобода, има статут на продължително или постоянно пребиваващ в Република България, живял е преди датата на насрочване на изборите в съответната община, не е лишен от правото да бъде избран в държавата членка, на която е гражданин, и с писмена декларация е заявил желанието си да бъде избран.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Гражданите имат право на един глас за общински съветници, един глас за кмет на общината, един глас за кмет на района, един глас за кмет на кметството.

Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) Изборите за общински съветници се произвеждат по пропорционалната система.

(2) Изборите за кметове се произвеждат по мажоритарната система.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) За разпределянето на мандатите между партиите, коалициите и инициативните комитети се използва методът на Хеър-Ниймайер на общинско ниво.

Чл. 7. (1) Президентът на Република България насрочва избори за съветници и за кметове най-късно 60 дни преди изборния ден.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Изборните книжа за избори за съветници и за кметове се

утвърждават с указ на президента на Република България най-късно 55 дни преди изборния ден.

(3) Изборите се произвеждат в един неработен ден за цялата страна.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) Организационно-техническата подготовка на изборите се осъществява от Министерския съвет и от областните и общинските администрации във взаимодействие с избирателните комисии.

(2) Министерският съвет може да възложи координацията и изпълнението на дейностите по ал. 1 на определен министър.

Чл. 9. (1) (Доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Разходите по организационно-техническата подготовка на изборите се покриват от държавния бюджет, по утвърдена план-сметка, съгласувана с Централната избирателна комисия за местни избори.

(2) Всички книжа, заявления, жалби, удостоверения и други документи по този закон се освобождават от такси.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Документите по този закон, които са издадени на чужд език, се представят заедно с легализиран превод на български език.

## **Глава втора.**

### **ИЗБИРАТЕЛНИ СПИСЪЦИ**

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.)

(1) Избирателните списъци се съставят от общинските администрации по населените места, в които се води регистър на населението, и се подписват от кмета на общината, съответно от кмета на кметството или от кметския наместник, и от секретаря на общината. В градовете с районно деление избирателните списъци се подписват от кмета и секретаря на района.

(2) Всеки избирател се вписва само в един избирателен списък.

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Избирателният списък се състои от две части: част I и част II. Част I на избирателния списък се съставя по постоянния адрес на гражданите на Република България, а част II - по заявените от гражданите на държавите - членки на Европейския съюз, адреси на територията на съответното населено място.

(2) В част I на списъка се вписват по азбучен ред имената на избирателя, гражданин на Република България, единният граждански номер, постоянният адрес или настоящият адрес, когато избирателят е направил искане по чл. 15, ал. 2, видът и номерът на документа за самоличност и се обособява графа "Забележки".

(3) В част I на списъка се включват всички български граждани, които отговарят на условията на чл. 3, ал. 1.

(4) Когато в предходните 6 месеца до изборния ден бъде променено наименованието на населеното място, улицата, жилищния комплекс или номерацията на жилищната сграда, общината изготвя списък на промените, които се представят на секционните изборителни комисии.

(5) В част II на списъка въз основа на подадените по чл. 12 декларации се вписват по азбучен ред имената на избирателя, данните за гражданството му на държава - членка на Европейския съюз, номерът на личната карта или паспорта, номерът на удостоверението за пребиваване и датата на регистрация, посочена в него, адресът на пребиваване на територията на съответното населено място и се обособява графа "Забележки".

(6) Органите по чл. 10, ал. 1 извършват проверка на заявените от гражданите на държавите - членки на Европейския съюз, адреси на пребиваване чрез Министерството на вътрешните работи.

(7) Проверка на обстоятелствата по чл. 3а се извършва от Министерството на външните работи по искане на органите по чл. 10, ал. 1.

(8) Органите по чл. 10, ал. 1 изпращат незабавно в Централната избирателна комисия за местни избори копие от част II на избирателните списъци.

(9) Избирателните списъци се съставят поотделно за всяка избирателна секция. Част I се отпечатва въз основа на Национална база данни "Население" от Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" в Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Част II се съставя въз основа на подадените по чл. 12 декларации от гражданите на държавите - членки на Европейския съюз, и се отпечатва от Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" в Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Данните за автоматизираното отпечатване на избирателните списъци - част II, се предават от кмета на общината в срок до 35 дни преди изборния ден.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Гражданин на държава - членка на Европейския съюз, който отговаря на условията на чл. 3а и желае да бъде вписан в избирателен списък, представя писмена декларация по образец в общинската администрация по адреса на пребиваване на територията на съответното населено място в срок до 40 дни преди изборния ден, в която декларира:

1. гражданството;

2. адреса на пребиваване през последните 10 месеца преди изборния ден на територията на съответната община или кметство;

3. номера на удостоверението за пребиваване и датата на регистрацията, посочена в него;

4. данните от личната карта или паспорта.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) От избирателните списъци се заличават имената на гражданите, които до изборния ден са загубили правото си да избират или са починали.

(2) Главна дирекция "Изтърпяване на наказанията" към Министерството на правосъдието предоставя на Главна дирекция "Гражданска регистрацията и административно обслужване" в Министерството на регионалното развитие и благоустройството данни за лицата, изтърпяващи наказание лишаване от свобода, за автоматизирано заличаване на имената им от избирателните списъци. Информацията се предоставя съответно 55 и 15 дни преди изборния ден.

(3) В избирателните списъци се дописват имената на гражданите, които имат право да гласуват в съответната секция, но са пропуснати.

(4) Дописването по ал. 3 се извършва от органите по чл. 10, ал. 1 до предаването на списъците на секционните избирателни комисии по писмено искане на избирателя или в изборния ден - от секционната избирателна комисия по искане на избирателя, след представяне на документ за самоличност и на удостоверение за пребиваване - за гражданите на другите държави - членки на Европейския съюз, подали декларация по чл. 12.

(5) Лицата, които са изтърпели наказание лишаване от свобода или не са вече под запрещение, или е отпаднало основанието, поради което са били лишени от правото да избират в държава - членка на Европейския съюз, се вписват в избирателните списъци след представяне на съответен документ в общината или района, или кметството.

(6) Отказът за заличаване, вписване или дописване се съобщава на заявителя незабавно и може да се обжалва пред районния съд в двудневен срок от съобщението. Съдът разглежда жалбата в открито заседание в двудневен срок от постъпването ѝ с призоваване на жалбоподателя и на органите по чл. 10, ал. 1 и постановява решение, което се обявява незабавно и е окончателно.

(7) Отказът на секционната избирателна комисия да извърши дописване по ал. 4 може да се обжалва пред общинската избирателна комисия, която се произнася по жалбата незабавно.

Чл. 13а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Избирателните списъци в лечебни и здравни заведения, почивни домове, домове за стари хора и други социални заведения се съставят от ръководителя на заведението или дома.

(2) Ръководителят на заведението или дома уведомява органите по чл. 10, ал. 1 за включените в списъка лица, за да бъдат заличени от избирателните списъци по

постоянния им адрес преди предаване на избирателните списъци на секционните избирателни комисии.

Чл. 14. При произвеждане на втори тур на изборите за кметове в избирателните списъци се включват и имената на гражданите, които в периода между двата тура са придобили избирателно право.

Чл. 15. (1) (Предишен чл. 15 - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Удостоверения за гласуване на друго място не се издават.

(2) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Избирател, чийто постоянен и настоящ адрес са в различни населени места, може да поиска да бъде вписан в избирателния списък по настоящ адрес не по-късно от 14 дни преди изборния ден, при условие че избирателят има настоящ адрес през последните 10 месеца преди изборния ден в съответното населено място.

(3) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Искането по ал. 2 се прави писмено пред органите по чл. 10, ал. 1 по настоящия адрес на лицето. Органът по чл. 10, ал. 1 по настоящ адрес предава информация за подадените искания по ал. 2 на Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" в Министерството на регионалното развитие и благоустройството не по-късно от 12 дни преди изборния ден за автоматизирано включване на избирателя в избирателния списък по настоящ адрес и заличаването му от избирателния списък по постоянен адрес.

Чл. 16. (Доп. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Част I на избирателните списъци се обявява от органите по чл. 10, ал. 1 не по-късно от 40 дни преди изборния ден на видно място в района на съответната избирателна секция. В нея не се отбелязват единните граждански номера и номерата на документите за самоличност на избирателите.

(2) Част II на избирателните списъци се обявява по реда на ал. 1 в срок 25 дни преди изборния ден.

Чл. 17. (1) (Доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Всеки избирател може да поиска отстраняване на допуснати непълноти и грешки в избирателния списък с писмено заявление до кмета на общината. Гражданин на друга държава - членка на Европейския съюз, който е вписан в избирателен списък, може да бъде заличен по негово писмено заявление до кмета на общината.

(2) Заявленията по ал. 1 се приемат от общинската администрация най-късно до 7 дни преди изборния ден.

(3) Кметът на общината разглежда заявлението в двудневен срок от приемането и се произнася по него с мотивирано решение, което съобщава незабавно на заявителя и го обявява на публично място.

(4) В двудневен срок от обявяването на решението всеки заинтересуван може да го обжалва пред районния съд.

(5) Съдът разглежда жалбата в открито заседание най-късно в двудневен срок с призоваване на жалбоподателя и на кмета или упълномощено от него лице и постановява решение, което обявява веднага. Решението на съда е окончателно.

Чл. 18. (1) (Предишен текст на чл. 18 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Поправките в изборителните списъци се обявяват незабавно.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Заличаването от изборителните списъци става преди отпечатването им автоматизирано, а след отпечатването им - с хоризонтална черта така, че заличеното име да се чете.

Чл. 19. Оригиналите на изборителните списъци, както и останалите изборни книжа се съхраняват до следващите избори от кмета на общината, след което се предават в архив.

Чл. 20. Кметът на общината може да делегира правомощия по съставянето на изборителните списъци на кметовете на кметства и на секретаря на общината, с изключение на задължението за своевременно и точното съставяне на списъците.

### **Глава трета.**

#### **ИЗБИРАТЕЛНИ РАЙОНИ**

Чл. 21. (1) За избиране на общински съветници в общините територията на общината представлява един многомандатен изборителен район.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.)

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) За избиране на кмет на община, район или кметство територията на общината, района или кметството е един едномандатен изборителен район.

### **Глава четвърта.**

#### **ИЗБИРАТЕЛНИ СЕКЦИИ**

Чл. 22. (1) (Доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Кметът на общината образува общи изборителни секции за произвеждане на избори за съветници и кметове не по-късно от 55 дни преди изборния ден и утвърждава тяхната номерация и адрес. Заповедта на кмета за образуване на изборителните секции се обявява публично. Тя може да бъде обжалвана от съответните изборителни комисии пред районния съд в тридневен срок след обявяването ѝ, който се произнася в тридневен срок. Решението е окончателно.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) В срок не по-късно от 53 дни преди изборния ден кметовете на общини изпращат в общинската изборителна

комисия и в Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" в Министерството на регионалното развитие и благоустройството списък с адресите на изборните секции.

(3) (Нова - ДВ, бр. 33 от 1996 г., предишна ал. 2 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) При създаване на нова община изборните секции се образуват от назначения от областния управител временен кмет съгласно чл. 4, ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация след консултации с упълномощени от централните ръководства местни политически партии и коалиции, представени в Народното събрание. Заповедта се обявява публично и може да бъде обжалвана в срока по ал. 1.

(4) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Общинската изборна комисия формира единните номера на изборните секции в общината, в които се съдържат и индексите на съответните общински комисии и изборни секции съобразно единната номерация на секциите, определена с решение на Централната изборна комисия за местни избори най-късно 30 дни преди изборния ден.

Чл. 23. (1) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) В общините за избор на съветници и кметове една изборна секция включва до 1000 избиратели. В населени места с повече от 1000 избиратели се образуват толкова изборни секции, колкото пъти числото 1000 се съдържа в броя на избирателите. При остатък, по-голям или равен на 500, се образува отделна секция, а при остатък под 500 избирателите се разпределят между съседните секции, като по изключение по предложение на общинската изборна комисия може да се образува и отделна изборна секция, но с не по-малко от 30 избиратели.

(2) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) В населените места с по-малко от 500 избиратели се образува една изборна секция.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) В лечебни и здравни заведения, почивни домове, домове за стари хора и други социални заведения се образуват изборни секции само ако в тях има не по-малко от 30 избиратели, които са живели през последните 10 месеца преди изборния ден в съответното населено място, на територията на което е съответното заведение. Изборните секции се образуват от ръководителите на заведенията и домовете.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Изборните секции се образуват най-късно 55 дни преди изборния ден.

## **Глава пета.**

### **ИЗБОРНИ КОМИСИИ**



Чл. 24. (1) (Доп. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) За произвеждането на изборите за съветници и кметове се образуват следните избирателни комисии за местни избори:

1. централна - за цялата страна;
2. общинска - за всяка община;
3. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.)
4. секционни - за всяка избирателна секция.

(2) (Нова - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Централната избирателна комисия за местни избори се назначава от Президента на Република България след консултации и по предложение на парламентарно представените партии и коалиции. Централната избирателна комисия за местни избори се назначава не по-късно от 60 дни преди датата на изборите.

(3) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Централната избирателна комисия за местни избори е в състав от 25 членове, в това число председател, първи заместник-председател, заместник-председатели и секретар.

(4) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) При определяне на състава и ръководството на Централната избирателна комисия за местни избори се запазва основното съотношение между парламентарно представените партии и коалиции към момента на назначаването, като никоя от тях не може да има мнозинство.

(5) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Членовете на Централната избирателна комисия за местни избори са български граждани с висше образование, като е препоръчително в мнозинството си да са юристи.

(6) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Представителите на една партия или коалиция не могат да имат мнозинство в Централната избирателна комисия за местни избори. Председателят и секретарят са от различни политически партии и коалиции. Централната избирателна комисия за местни избори се представлява от своя председател, а в отделни случаи - от упълномощен от него заместник-председател.

(7) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Член на Централната избирателна комисия за местни избори, докато заема длъжността си, не може да бъде кмет или общински съветник, кандидат за кмет или общински съветник, съдия във Върховния административен съд, прокурор във Върховната административна прокуратура, военнослужещ във въоръжените сили, държавен служител в Министерството на вътрешните работи. Членовете на Централната избирателна комисия за местни избори не могат да бъдат помежду си съпрузи, роднини по права линия, братя и сестри.

(8) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Централната изборителна комисия за местни избори осъществява функциите си до следващите местни избори.

(9) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Общинските изборителни комисии за произвеждане на местни избори се назначават за целия срок на пълномощията на общинския съвет.

(10) (Нова - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., предишна ал. 4, доп. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2003 г., в сила от 09.08.2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) За периода от назначаването си до 45 дни след датата на изборите членовете на Централната изборителна комисия за местни избори получават месечно възнаграждение.

(11) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) За периода от 45 дни след датата на изборите до следващите местни избори членовете на Централната изборителна комисия за местни избори получават възнаграждения за заседания и дежурства.

(12) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) За периода от 7 дни след датата на изборите до следващите местни избори членовете на общинската изборителна комисия получават възнаграждения за заседания и дежурства по ред, определен от Централната изборителна комисия за местни избори.

Чл. 24а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Изборителните комисии имат печат.

Чл. 25. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Централната изборителна комисия за местни избори:

1. назначава общинските изборителни комисии и утвърждава списъка на лицата по чл. 31;

2. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) освобождава членовете на общинските изборителни комисии в случаите на нарушения на закона и на решенията на Централната изборителна комисия за местни избори;

3. (предишна т. 2, доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) следи за изпълнението на този закон и осъществява методическо ръководство и контрол за законност върху работата на общинските изборителни комисии; при установяване на нарушения се произнася с решение;

4. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) издава методически указания за работата на общинските и секционните изборителни комисии по прилагането на този закон и провежда обучение на членовете на общинските изборителни комисии;

5. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) регистрира и обявява партии и коалиции, които ще участват в изборите за съветници и кметове, и издава удостоверения за това;
6. (нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 4 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) не допуска регистриране за участие в изборите на коалиции, чието наименование, включително и съкратено или с прибавени думи, числа или знаци, повтаря наименованието на съдебно регистрирана политическа партия;
7. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 5 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) разглежда жалби срещу решенията и действията на общинските избирателни комисии, произнася се с окончателно решение по тях в тридневен срок и го обявява;
8. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 6, доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) публикува резултатите от гласуването по избирателни секции за съветници и кметове за цялата страна в специален бюлетин съдържащ и технически носител, не по-късно от 40 дни след изборния ден;
9. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) предоставя на участвалите в изборите политически партии и коалиции на партии, регистрирани в Централната избирателна комисия за местни избори, на технически носител резултатите от гласуването по избирателни секции за цялата страна и ги публикува в интернет;
10. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 7 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) осъществява контрол върху регистрацията на партиите и коалициите в общинската избирателна комисия;
11. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 8 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) определя условията и реда за участие на наблюдатели от страната и от чужбина и ги снабдява със съответни документи;
12. (предишна т. 8 - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 9, изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) приема и обнародва в "Държавен вестник" методика за определяне на резултатите от гласуването не по-късно от 30 дни преди изборния ден;
13. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) организира и провежда чрез средствата за масова информация разяснителна кампания относно правата и задълженията на гражданите в подготовката и произвеждането на изборите;
14. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) организира и провежда чрез средствата за масова информация или по друг подходящ начин разяснителна кампания относно условията, при които гражданите на другите държави - членки на Европейския съюз, могат да избират общински съветници и кметове и да бъдат избирани за общински съветници;

15. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) поддържа страница в интернет, в която публикува решения, методически указания, предварителни и окончателни резултати от изборите и други документи и данни;
16. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) утвърждава технически образци на бюлетините за общински съветници и кметове и определя съвместно с Министерския съвет реда и условията за отпечатване на бюлетините не по-късно от 30 дни преди изборния ден;
17. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) утвърждава образец на печат на секционните избирателни комисии;
18. (доп. - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., предишна т. 9 - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г., предишна т. 10, изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) възлага чрез конкурс компютърната обработка на данните от гласуването и издаването на бюлетин с резултатите от изборите; конкурсът се провежда при условията и в сроковете, определени с решение на Централната избирателна комисия за местни избори;
19. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) определя с решение условията и реда за осъществяване на предизборната кампания в националните и местните средства за масова информация;
20. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) контролира провеждането на предизборната кампания в националните средства за масова информация;
21. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) определя реда за проверка за двойно гласуване и възлага извършването ѝ на Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" в Министерството на регионалното развитие и благоустройството;
22. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) предоставя резултатите от проверката по т. 21 на заинтересованите лица и при констатиране на двойно гласуване сезира прокуратурата;
23. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) определя реда за проверка на подписките за участие на независими кандидати и възлага извършването ѝ на Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" в Министерството на регионалното развитие и благоустройството;
24. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) определя условията и реда за извършване на социологически проучвания в изборния ден не по-късно от 20 дни преди изборния ден;
25. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) предава в Държавния архивен фонд по един екземпляр от протоколите на секционните и общинските избирателни комисии;

26. (нова - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., предишна т. 10 - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 11 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) предлага на президента да насрочи в 14-дневен срок от получаване на предложението избори за съветници и/или кметове при създаване на нова община или кметство, както и когато изборът за съветници и/или кметове е обявен за недействителен или няма избран кмет на втори тур;

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Решенията на Централната изборителна комисия за местни избори се съобщават чрез публикуване в бюлетин на Българската телеграфна агенция и в интернет страницата на комисията.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Решенията на Централната изборителна комисия за местни избори по ал. 1, т. 1, 2, 3, 5, 11, 18 и 24 могат да бъдат обжалвани в тридневен срок след съобщаването им пред Върховния административен съд, който в тридневен срок се произнася с решение, което е окончателно и се обявява веднага.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Централната изборителна комисия за местни избори може да сключва договори със специалисти, технически, помощен и обслужващ персонал в рамките на средствата, определени за произвеждане на изборите.

Чл. 26. (1) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Общинските изборителни комисии се назначават най-късно 45 дни преди изборния ден с решение на Централната изборителна комисия за местни избори по предложение на кмета на общината, направено не по-късно от 50 дни преди изборния ден след консултации с местните ръководства на парламентарно представените партии и коалиции. При създаване на нова община предложението се прави от назначения временен кмет при същите условия.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Когато кметът на общината или временният кмет на новосъздадена община не е направил в срока по ал. 1 предложение за състав на общинска изборителна комисия, предложението се прави от областния управител най-късно 47 дни преди изборния ден. Към него се прилагат писмените предложения на политическите партии и коалиции по ал. 1. В този случай Централната изборителна комисия за местни избори назначава общинската изборителна комисия най-късно 45 дни преди изборния ден.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Общинската изборителна комисия се състои от председател, двама заместник-председатели, секретар и от 3 до 7 членове, представители на политически партии и коалиции. Членовете на общинската изборителна комисия по възможност да бъдат в мнозинството си юристи. В София съставът на общинската изборителна комисия е от 17 души, а в градовете с районно деление - от 15 души. Общинската изборителна

комисия се представлява от своя председател, а в отделни случаи - от упълномощен от него заместник-председател.

(4) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) При определяне състава на общинските изборителни комисии се запазва основното съотношение между парламентарно представените партии и коалиции.

(5) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Представителите на една партия или коалиция не могат да имат мнозинство в общинската изборителна комисия. Председателят и секретарят са от различни партии и коалиции.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Към общинската изборителна комисия могат да се създават работни групи от специалисти.

Чл. 27. (1) Общинската изборителна комисия:

1. определя и обявява номерата на изборителните райони в общината;
2. (изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) назначава секционните изборителни комисии;
3. следи за своевременното и правилно образуване на изборителните секции;
4. (изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) следи за изпълнението на този закон и осъществява методическото ръководство и контрол за законност върху дейността на секционните изборителни комисии; при установяване на нарушения се произнася с решение;
5. следи за своевременното изготвяне и обявяване на изборителните списъци; при необходимост търси съдействие от кмета на общината и съответния областен управител;
6. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) следи за осигуряване на условия за гласуване на лица с физически или зрителни увреждания;
7. (нова - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 6, доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) съхранява бюлетините, списъците, печатите и протоколите в предоставеното ѝ помещение в сградата на общината;
8. (предишна т. 6, изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 7, доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) снабдява секционните изборителни комисии с изборителни кутии, бюлетини, пликoве, списъци, печати, протоколи и всички други книжа, необходими за произвеждането на изборите; осъществява контрол за тяхното производство, съхранение, разпределение по секции и транспорт;
9. (предишна т. 7, изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., предишна т. 8 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) разглежда жалби срещу решения и действия на секционните

избирателни комисии и взема по тях окончателно решение в тридневен срок в случаите по т. 2 и 4;

10. (предишна т. 8, изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., предишна т. 9 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) регистрира и обявява партии и коалиции, които ще участват в изборите за кметове и съветници в съответната община;

11. (нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 10 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) не допуска регистриране за участие в изборите на коалиции, чието наименование, включително и съкратено или с прибавени думи, числа или знаци, повтаря наименованието на съдебно регистрирана политическа партия;

12. (предишна т. 9 - ДВ, бр. 69 от 1999 г., предишна т. 10 - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 11, доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) регистрира кандидатски листи за избиране на общински съветници и кандидати за кметове на общини, райони и кметства и ги обявява пред населението;

13. (нова - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г., предишна т. 12, изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) анулира регистрацията, съответно прекратява предсрочно пълномощията, когато се установи, че кандидатът не отговаря на условията на чл. 4 или чл. 4а;

14. (предишна т. 11 - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 12 - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г., предишна т. 13 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) регистрира застъпниците на кандидатите за съветници и за кметове и им издава удостоверения;

15. (предишна т. 12 - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 13 - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г., предишна т. 14, доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) установява и обявява в срок не по-късно от два дни след получаването на последния протокол резултата от изборите за общински съветници, кметове на общини, райони и кметства на основата на протоколите от секционните избирателни комисии и издава удостоверения на избраните съветници и кметове;

16. (нова - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г., предишна т. 15, изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) обявява края на изборния ден след приключване на гласуването в избирателните секции на територията на общината не по-късно от 20,00 ч.;

17. (изм. - ДВ, бр. 33 от 1996 г., предишна т. 13 - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 14 - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г., предишна т. 16 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) насрочва втори тур за кмет, когато няма избран кандидат;

18. (нова - ДВ, бр. 33 от 1996 г., предишна т. 14, изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 15 - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г., предишна т. 17 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) в 7-дневен срок, в случаите, когато няма избран кмет на втория тур и когато изборът за съветници и/или кмет е обявен за недействителен,

уведомява Централната изборителна комисия за местни избори да предложи насрочване на нов избор;

19. (нова - ДВ, бр. 33 от 1996 г., предишна т. 15 - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна т. 16 - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г., предишна т. 18, изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) обявява на видно място в общината, района (кметството) и чрез местните средства за масово осведомяване датата на насрочения от президента избор;

20. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) утвърждава образците на бюлетините за общински съветници и кметове за отпечатване в съответната община.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Решенията на общинската изборителна комисия могат да бъдат обжалвани в тридневен срок от произнасянето ѝ пред Централната изборителна комисия за местни избори, която разглежда жалбата в тридневен срок и се произнася с решение, което е окончателно и се обявява веднага.

Чл. 28. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.)

Чл. 29. (1) (Предишен текст на чл. 29, изм. и доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Секционните изборителни комисии се назначават с решение на общинската изборителна комисия не по-късно от 25 дни преди изборния ден по предложение на кмета на общината, направено не по-късно от 30 дни преди изборния ден, по реда на чл. 26, ал. 1. Всяка секционна изборителна комисия се състои от председател, заместник-председател, секретар и до 4 членове.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) При определяне състава и ръководствата на секционните изборителни комисии в рамките на изборителния район се запазва основното съотношение между парламентарно представените партии и коалиции.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Представителите на една партия или коалиция не могат да имат мнозинство в секционната изборителна комисия. Председателят и секретарят са от различни партии и коалиции.

Чл. 30. (1) Секционната изборителна комисия:

1. (нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) следи за спазване на този закон в изборното помещение и в района на секцията;

2. (предишна т. 1, доп. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) осигурява подреждането на изборното помещение в съответствие с изискванията на закона, както и с оглед на осигуряване на достъп до гласуване на лица с физически или зрителни увреждания;

3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) осигурява свободното и спокойно протичане на гласуването в изборителната секция;



4. (изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., предишна т. 3 - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) преброява гласовете, изготвя и предава протоколите за резултатите от гласуването на съответната общинска изборителна комисия до 24 часа след приключване на гласуването;
5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) разглежда жалби, по които се произнася незабавно;
6. (нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) предава останалите книжа и материали на общинската администрация в срока по т. 4;
7. (нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) обявява на достъпно място пред помещението на секционната изборителна комисия резултатите от гласуването в секцията.

(2) В изборния ден указанията на председателя на секционната изборителна комисия са задължителни за всички граждани в изборното помещение. Тези указания могат да бъдат отменяни с решение на секционната комисия.

Чл. 31. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Политическите партии, коалициите или областните управители, когато общинската изборителна комисия се формира по тяхно предложение, представят в Централната изборителна комисия за местни избори и в съответните изборителни комисии списък с имената на лицата, които ще заместват техните представители в комисии, когато последните са в трайна невъзможност да изпълняват функциите си. Списъците се представят заедно с предложенията за назначаване на комисии.

(2) Заместването по ал. 1 се извършва по следния ред:

1. (изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) за секционните изборителни комисии - с решение на общинската изборителна комисия;
2. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) за общинските изборителни комисии - с решение на Централната изборителна комисия за местни избори.

Чл. 32. (1) (Предишен текст на чл. 32 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Не могат да бъдат включвани в състава на изборителните комисии:

1. (доп. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) областните управители, техните заместници, кметовете на общините, техните заместници, кметовете на райони и кметските наместници, секретарите и кметовете на кметства;
2. (изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) кандидатите за кметове и за общински съветници;
3. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) военнослужещи във Въоръжените сили, държавни служители в Министерството на вътрешните работи,

съдии в административните съдилища и прокурори в административните отдели на окръжните прокуратури.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Членовете на избирателните комисии не могат да бъдат помежду си съпрузи, роднини по права линия, братя и сестри.

Чл. 33. (1) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 1996 г., в сила от 10 август 1995 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Лицата, включени в състава на избирателните комисии, се освобождават от служебните им задължения за времето, необходимо за работата им в съответната комисия. За това време те получават неплатен служебен отпуск, който се зачита за трудов стаж по специалността, или по тяхно искане - полагащия им се платен годишен отпуск. Възнаграждението на членовете на избирателните комисии се определя от Централната избирателна комисия за местни избори в рамките на средствата, определени за произвеждане на изборите. Възнаграждението на членовете на Централната избирателна комисия за местни избори се определя от президента на Република България.

(2) (Нова - ДВ, бр. 93 от 2003 г., в сила от 09.08.2003 г., изм. - ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.)

Възнагражденията на членовете на общинските и секционните избирателни комисии не се облагат с данъци по Закона за данъците върху доходите на физическите лица. Осигурителните вноски по Кодекса за социално осигуряване и Закона за здравното осигуряване са за сметка на републиканския бюджет.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 93 от 2003 г., в сила от 09.08.2003 г.) При изпълнение на своите функции членовете на избирателните комисии са длъжностни лица по смисъла на Наказателния кодекс.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 93 от 2003 г., в сила от 09.08.2003 г.) При изпълнение на функциите си членовете на избирателните комисии не могат да носят отличителни знаци на партия или партийна коалиция, да провеждат предизборна агитация или да участват в такава.

Чл. 34. (1) (Доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Заседанията на избирателните комисии са законни, ако на тях присъства повече от половината от състава им. Решенията се вземат с мнозинство 2/3 от присъстващите и се подписват от председателя, първия заместник-председател и секретаря.

(2) На заседанията могат да присъстват и застъпниците на съответните кандидати с право на съвещателен глас. Направените от тях възражения се вписват в протокола на заседанието.

(3) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Членовете на избирателни комисии могат да подписват протоколи и гласуват решения с особено мнение, като изрично отбелязват дали гласуват "за" или "против" конкретното решение и в какво се изразява особеното мнение.

## Глава шеста.

### КАНДИДАТИ ЗА СЪВЕТНИЦИ И КМЕТОВЕ

Чл. 35. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Кандидатите за съветници и за кмет се посочват и предлагат за регистриране от централните ръководства на политическите партии и коалиции, които отговарят на изискванията на Закона за политическите партии и са регистрирани пред Централната изборителна комисия за местни избори и пред общинската изборителна комисия, че ще участват в изборите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Ръководствата на политическите партии и коалиции могат да делегират правата си по ал. 1 на своите общински или регионални ръководства. Делегирането се извършва със специално решение, което се изпраща на Централната изборителна комисия за местни избори и съответната общинска изборителна комисия преди регистриране на кандидатите.

(3) Право да посочва и регистрира независим кандидат за съветник или кмет имат:

1. (изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) за общински съветник в общини с население до 50 000 - 250 избиратели от общината, в общини с население до 100 000 - 500 избиратели от общината, а в общини с население над 100 000 души - 1000 избиратели от общината;

2. (изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) за кмет на община - 500 избиратели от общината;

3. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) за кмет на район - 500 избиратели от района;

4. (доп. - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., предишна т. 3 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) за кмет на кметство - 1/5 от избирателите на кметството, но не повече от 500. За целта се формира инициативен комитет в състав от 3 до 5 избиратели, който се регистрира пред съответната общинска изборителна комисия, след което организира събирането на подписите по списък и представя кандидатурата за регистрация.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2006 г., в сила от 01.05.2006 г., доп. - ДВ, бр. 78 от 2007 г.) Не могат да бъдат посочвани и регистрирани като кандидати за съветници и кмет от името на политически партии и коалиции офицери, сержанти и старшини от Министерството на отбраната, служители в дипломатическата служба, държавни служители от Министерството на вътрешните работи, съдии, прокурори и следователи. Тези граждани могат да участват в изборите като независими кандидати.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Списъкът по ал. 3 трябва да съдържа трите имена на избирателя - български гражданин, който подкрепя кандидатурата, постоянния му адрес в общината, съответно в кметството, единния граждански номер и подпис. Когато кандидатурата е подкрепена от гражданин на друга държава - членка на Европейския съюз, списъкът по ал. 3 трябва да съдържа имената, номера на личната карта или паспорта, номера на

удостоверението за пребиваване и датата на регистрация, посочена в него, адреса на пребиваване в съответната община или кметство и подпис.

(6) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Списъците по ал. 3 се представят на общинската изборителна комисия не по-късно от 30 дни преди изборния ден. Общинската изборителна комисия незабавно предава списъците на съответното териториално звено на Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" в Министерството на регионалното развитие и благоустройството за извършване на проверка не по-късно от 24 дни преди изборния ден.

(7) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Броят на кандидатите за съветници на политическите партии и коалиции не може да надхвърля броя на членовете на общинския съвет.

Чл. 36. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) Когато общинската изборителна комисия установи, че независим кандидат не е подкрепен от изискуемия брой изборители, регистрацията се отказва, а ако е направена - се анулира.

Чл. 37. (1) Всеки кандидат за съветник по пропорционалната система може да бъде регистриран само в една листа, като не се допуска едновременно да бъде и независим кандидат.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Всеки кандидат за кмет може да бъде регистриран само в един изборителен район. Кандидат за кмет на район не може да бъде и кандидат за кмет на община.

(3) Кандидат за кмет може да бъде и кандидат за съветник. В случай, че бъде избран за кмет, той отпада от листата на съветниците.

(4) Народен представител може да бъде кандидат за кмет. В случай, че е избран, той престава да бъде народен представител.

(5) Нарушаването на изискванията по предходните алинеи води до недействителност на регистрацията, а когато то бъде открито след произвеждането на изборите - до недействителност на избора, ако кандидатът е избран.

Чл. 38. Подреждането на кандидатите в изборната листа и номерирането им се прави от съответната партия, партийна коалиция или инициативен комитет.

Чл. 39. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Всяка партия или коалиция, която е регистрирана по реда на чл. 25, ал. 1, т. 5, може да участва в изборите за кметове на общини, за кметове на райони, за кметове на кметства и за общински съветници в състава на различни за всеки отделен избор предизборни коалиции или самостоятелно.

(2) Всяка партия или коалиция може да участва само в една предизборна коалиция или самостоятелно за всеки отделен вид избори. Участващите в предизборни

коалиции за определен вид избор партии или коалиции не могат да регистрират свои листи или кандидати извън тези на предизборната коалиция за същия избор.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Предизборните коалиции за кмет на община, за общински съветници, за кмет на район и за кмет на кметство се регистрират в общинската изборителна комисия.

Чл. 40. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Политическите партии или предизборните коалиции на партии, които ще участват в изборите за съветници и кметове, се регистрират в Централната изборителна комисия за местни избори не по-късно от 45 дни преди изборния ден.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., в сила от 01.04.2005 г.) Партиите представят препис от съдебното решение, с което са регистрирани, както и удостоверение от Сметната палата за своевременно внесени финансови отчети за последните три години. Когато партии участват в коалиция, препис от съдебното решение и удостоверение от Сметната палата се представят за всяка от тях. Партийните коалиции представят решението за своето образуване, подписано от ръководствата на съответните партии, образец от подписите на лицата, които ги представляват, и образец от печата на коалицията, ако има такъв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Централната изборителна комисия за местни избори изпраща списък на регистрираните партии и коалиции на общинските изборителни комисии.

Чл. 41. (1) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Политическите партии и предизборните коалиции, които ще участват в изборите за съветници и кметове в съответната община, се регистрират в съответната общинска изборителна комисия не по-късно от 40 дни преди изборния ден.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Партиите и коалициите представят удостоверение, че са регистрирани в Централната изборителна комисия за местни избори за участие в изборите. Когато партии и коалиции участват в предизборни коалиции за местни избори в съответната община, различни от регистрираните коалиции в Централната изборителна комисия за местни избори, удостоверение по чл. 25, ал. 1, т. 5 се представя за всяка от тях. Предизборните коалиции представят решението за своето образуване, подписано от упълномощените представители на съответните партии и коалиции, образец от подписите на лицата, които ги представляват, и образец от печата на коалицията, ако има такъв.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.)

Чл. 41а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Наименованието или абревиатурата на коалиция не може да повтаря наименованието или абревиатурата на партия, регистрирана преди 1 януари 2005 г. по Закона за политическите партии, включително чрез прибавяне към тях на думи, букви, цифри или други знаци.

(2) Забраната по ал. 1 не се прилага, когато наименованието или абривиатурата на коалицията повтаря наименованието или абривиатурата на някоя от участващите в състава ѝ партии.

(3) Наименованието или абривиатурата на участващите в състава на коалиция партии се добавя в скоби към наименованието или абривиатурата на коалицията.

Чл. 42. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) Регистрирането на кандидатски листи или на независими кандидати за съветници и на кандидати за кметове се извършва от общинската избирателна комисия в отделен регистър при представяне на следните документи:

1. предложение от централното или друго упълномощено ръководство на партия, коалиция или на инициативен комитет от съответния избирателен район, подписано от определения от закона брой избиратели;

2. заявление от всеки кандидат, че е съгласен да бъде регистриран от посочилата го партия, коалиция или инициативен комитет;

3. (изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., доп. - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) декларация от кандидата за кмет или общински съветник, че няма друго гражданство в държава извън Европейския съюз;

4. (нова - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) свидетелство за съдимост;

5. (нова - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) кандидатът за общински съветник - гражданин на друга държава - членка на Европейския съюз, който не е български гражданин, представя и писмена декларация, в която декларира:

а) гражданството;

б) адреса на пребиваване преди датата на насрочване на изборите на територията на съответната община;

в) номера на удостоверението за пребиваване и датата на регистрация, посочена в него;

г) данните от личната карта или паспорта;

6. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) кандидатът по т. 5 представя удостоверение от компетентните органи на държавата членка, на която е гражданин, че не е лишен от правото да бъде избран и че на тези органи не им е известно да съществува такова лишаване от права; в случай че кандидатът не може да представи удостоверението, в декларацията по т. 5 декларира, че не е лишен от право да бъде избран в държавата членка, на която е гражданин.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Избирателната комисия проверява служебно и отбелязва данните от личната карта или личния паспорт за страната на кандидата, единния граждански номер, постоянния адрес и датата на адресната регистрация.

(3) Регистрацията се извършва най-късно 30 дни преди изборния ден.

(4) (Нова - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 24 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г., нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Общинската избирателна комисия извършва проверка на заявления от кандидата - гражданин на друга държава - членка на Европейския съюз, адрес на пребиваване чрез Министерството на вътрешните работи.

(5) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Проверка на обстоятелствата по чл. 4а се извършва от Министерството на външните работи по искане на избирателната комисия.

(6) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Избирателната комисия изпраща незабавно на Централната избирателна комисия за местни избори извлечение от регистъра по ал. 1 за кандидати за общински съветници, които са граждани на друга държава - членка на Европейския съюз, но не са български граждани.

Чл. 43. (1) Когато не са изпълнени изискванията на този закон, съответната избирателна комисия отказва да извърши регистрацията, като писмено мотивира решението си и незабавно уведомява вносителя на предложението.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Отказът по ал. 1 на общинската избирателна комисия може да се обжалва пред Централната избирателна комисия за местни избори в тридневен срок от уведомяването. Централната избирателна комисия за местни избори се произнася в срок от три дни. Решението не подлежи на обжалване.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.)

Чл. 44. В случаите, когато е отказана регистрацията или когато някой от кандидатите почине или изпадне в трайна невъзможност да участва в изборите, партията, коалицията или инициативният комитет, които са го посочили, могат да предложат за регистрация нова листа или нов кандидат, но не по-късно от 20 дни преди изборния ден.

Чл. 45. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) Всеки кандидат за съветник или кмет може да има по един застъпник във всяка избирателна секция, който подпомага кандидата в избирателната кампания и защитава неговите интереси пред избирателните комисии и държавните органи. Застъпниците се регистрират в съответната общинска избирателна комисия.

Чл. 46. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Лице, избрано за кмет, има право след прекратяване на пълномощията му да заеме предишната си длъжност в държавните учреждения, предприятия, търговски дружества с държавно участие повече от 50 на сто или организации.

(2) Когато предишната длъжност на избрания кандидат е заета от друго лице, трудовото правоотношение с това лице се прекратява без предизвестие.

Чл. 47. (1) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 1996 г.) Кандидатите за съветници или кмет, които заемат държавна или общинска служба с ръководни функции или са пряко служебно ангажирани в произвеждането на изборите, прекъсват изпълнението ѝ след регистрирането им и излизат в платен служебен отпуск.

(2) Времето, през което кандидатите за съветници или кметове са участвали в предизборната кампания, ако са в служебен отпуск, се зачита за трудов стаж.

(3) (Нова - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., отм. - ДВ, бр. 69 от 2006 г.)

(4) (Нова - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., отм. - ДВ, бр. 69 от 2006 г.)

Чл. 48. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) От регистрирането до обявяване на резултатите от изборите кандидатите за общински съветници и кметове имат качеството на длъжностно лице по Наказателния кодекс.

Чл. 49. Член от състава на изборителна комисия, който е регистриран като кандидат за съветник или кмет в изборителния район на комисията, отпада от състава на комисията и се замества с друго лице.

## **Глава седма.**

### **ПРЕДИЗБОРНА КАМПАНИЯ**

Чл. 50. (1) Предизборната кампания започва след регистрирането на кандидатите.

(2) Партиите, кандидатите за съветници и кметове, както и всеки гражданин могат да провеждат агитация за партийни листи и кандидати в устна или писмена форма, на предизборни събрания или чрез средствата за масово осведомяване.

(3) Предизборната кампания се води на официалния език.

(4) Предизборните събрания са публични. За реда при провеждането на тези събрания отговарят организаторите на събранията и органите на Министерството на вътрешните работи.

(5) Областните управители, техните заместници и работещите в областната администрация, кметовете, техните заместници и работещите в общинската администрация, както и другите държавни органи и синдикалните организации не



могат да разпространяват предизборни агитационни материали за кандидатите и да участват в предизборна агитация под каквато и да било форма.

(6) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г. до 01.01.2008 г.) Министърът на отбраната съвместно с Централната изборителна комисия за местни избори определя реда, по който наборните военнослужещи се запознават с програмите на партиите, коалициите и кандидатите. Не се допуска провеждането на предизборна агитация във военните поделения.

(7) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г. до 01.01.2008 г.) Командирите на поделения осигуряват на наборните военнослужещи свободен достъп до печата, радиото и телевизията и интернет в свободното време и достъп до други прояви на предизборната кампания в населеното място.

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Кандидатите, партиите, коалициите и инициативните комитети, регистрирани за участие в изборите, имат право на еднакъв достъп до източниците на информация, която им е необходима за целите на предизборната кампания.

Чл. 52. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Предизборните програми на радио- и телевизионните оператори започват 30 дни преди и приключват 24 часа преди изборния ден.

(2) Предизборната кампания се отразява от Българската национална телевизия и Българското национално радио под формата на клипове, диспути, хроники и други форми, договорени при условията на ал. 4 в определено за тази цел време.

(3) Ръководствата на Българската национална телевизия и Българското национално радио са длъжни да спазват принципите за равенство и обективност при отразяване на проявите на кандидатите, партиите, коалициите и инициативните комитети в информационните си емисии.

(4) Екипите, формите и темите на диспутите се определят съвместно от генералните директори на Българската национална телевизия и Българското национално радио и упълномощени представители на партиите, коалициите и инициативните комитети. Тези условия се одобряват от Централната изборителна комисия за местни избори не по-късно от 31 дни преди изборния ден.

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Българската национална телевизия и Българското национално радио предоставят на партиите и коалициите телевизионно и радиовреме за не по-малко от три диспута с времетраене общо не по-малко от 180 минути.

(2) Най-малко половината от времето по ал. 1 се предоставя на парламентарно представените партии и коалиции, регистрирали кандидати, а останалата част от времето - на извънпарламентарните партии и коалиции и инициативните комитети, по

споразумение между представители на Българската национална телевизия, Българското национално радио и на партиите, коалициите и инициативните комитети.

(3) Диспутите могат да се проведат и с едновременното участие на кандидати и представители на всички партии, коалиции и инициативни комитети.

Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Редът на представяне на партиите, коалициите и инициативните комитети в различните форми на предизборната кампания се определя от Централната избирателна комисия за местни избори чрез жребий. Жребият се провежда в присъствието на представители на партиите, коалициите и инициативните комитети, регистрирали кандидати за участие в изборите, и на представители на Българската национална телевизия и Българското национално радио не по-късно от 31 дни преди изборния ден.

Чл. 55. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Предизборната кампания по Българската национална телевизия и Българското национално радио започва и завършва с клипове на партиите, коалициите и инициативните комитети с продължителност до една минута.

Чл. 56. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) В предизборната кампания по Българската национална телевизия и Българското национално радио се забраняват използването на елементи от търговска реклама, както и участието на кандидати и представители на партии, коалиции и инициативни комитети в излъчваните търговски реклами.

Чл. 57. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Регионалните радио- и телевизионни центрове се използват от партиите, коалициите и инициативните комитети в периода на предизборните излъчвания по реда, предвиден за Българската национална телевизия и Българското национално радио.

(2) Регионалните радио- и телевизионни центрове предоставят общо не по-малко от 60 минути радио- и телевизионно време за диспути между представители на партиите, коалициите и инициативните комитети на независимите кандидати.

(3) Редът за участие в диспутите се определя от общинските избирателни комисии по жребий не по-късно от 31 дни преди изборния ден. Ръководителите на регионалните радио- и телевизионни центрове съвместно с представители на партиите, коалициите и инициативните комитети определят екипите, формите и условията за реализиране на предаванията, както и темите на диспутите.

Чл. 57а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Други радио- и телевизионни оператори, включително кабелни телевизии, могат да предоставят време на партиите, коалициите и инициативните комитети на независимите кандидати за отразяване на предизборната кампания при едни и същи условия.

(2) Собствениците на радио- и телевизионните оператори по ал. 1 или техни представители обявяват писмено условията и реда за предоставяне на време за отразяване на предизборната кампания.

(3) Информацията по ал. 2 се предоставя на Централната изборителна комисия за местни избори за радио- и телевизионните оператори с национален обхват и на общинските изборителни комисии - за радио- и телевизионните оператори с регионален и местен обхват, не по-късно от 10 дни преди началото на предизборните излъчвания.

Чл. 58. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Диспутите, клиповете и предизборните хроники, излъчени от Българската национална телевизия, Българското национално радио и техните регионални центрове, се заплащат от партиите, коалициите на партии и инициативните комитети по тарифа, приета от Министерския съвет не по-късно от 40 дни преди изборния ден.

Чл. 59. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Печатните издания и частните радио- и телевизионни оператори предоставят едни и същи условия и цени за платени публикации и предавания на всички регистрирани за участие в изборите политически партии, коалиции на партии и инициативни комитети. Тарифите за тези услуги се обявяват най-късно 40 дни преди датата на изборите.

Чл. 60. Когато в информационните емисии на Българската национална телевизия, регионалните телевизионни центрове и частните телевизионни станции се включват репортажи, които отразяват шествия, митинги, концерти и други прояви, организирани от партии, коалиции и независими кандидати, се спазва принципът за равнопоставеност по продължителност и време на излъчване.

Чл. 61. Когато в информационните емисии на Българското национално радио, регионалните и частните радиостанции се включват репортажи, които отразяват шествия, митинги, концерти и други прояви, организирани от партии, коалиции и независими кандидати, се спазва принципът за равнопоставеност по продължителност и време на излъчване.

Чл. 61а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Когато е излъчено предаване, накърняващо правата и доброто име на кандидат, той има право на отговор при условията на чл. 18 от Закона за радиото и телевизията. Искането до съответния радио- или телевизионен оператор може да се направи в срок до 24 часа след излъчване на предаването.

Чл. 62. (1) (Обявена за противоконституционна с РКС № 15 от 1995 г. - ДВ, бр. 85 от 1995 г.) По време на предизборната кампания журналисти и говорители в Българската национална телевизия, Българското национално радио, Българската телеграфна агенция и регионалните телевизионни центрове, радиостанции и местните радиовъзли не могат да изразяват отношение към партии, коалиции и отделни кандидати, които участват в местните избори.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 85 от 1999 г.)

Чл. 63. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) При нарушаване на реда за провеждане на предизборната кампания от радио- и телевизионните оператори партиите, коалициите и инициативните комитети могат да подават жалби в срок до 24 часа след излъчване на съответното предаване.

(2) Жалбите се подават до:

1. Централната изборителна комисия за местни избори, когато операторът има лицензия с национален обхват;

2. общинската изборителна комисия по седалището на оператора, когато той има лицензия с регионален или местен обхват.

(3) Когато жалбата е подадена до комисия, която не е компетентна, тя незабавно я изпраща на компетентната комисия, като уведомява жалбоподателя.

(4) Компетентната изборителна комисия разглежда жалбата в срок от 24 часа и постановява решение, което е окончателно.

Чл. 64. (1) Главен редактор на вестник или периодично издание, публикувал материал, накърняващ правата и доброто име на кандидата за съветник или кмет, е длъжен в първия брой след получаването на отговора да го публикува.

(2) Отговорът се отпечатва на същото място, където се е намирал компрометиращият материал, и със същия шрифт.

(3) Отговорът е безплатен и не може да надвишава обема на материала, срещу който е подаден.

Чл. 65. (1) По време на предизборната кампания политическите партии и коалиции, инициативните комитети и отделните кандидати могат да изготвят и разпространяват афиши, плакати, реклами, позиви и други агитационни материали. На всеки предизборен печатен материал се отбелязва от чие име се издава.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Агитационните материали могат да бъдат поставяни на определени от общинския съвет или кмета на общината места, а на сгради, огради и витрини - с разрешение на собственика или управителя на имота. Забранява се поставянето на агитационни материали върху сгради и имоти - публична държавна или общинска собственост.

(3) Забранява се унищожаването и заличаването на агитационни материали, поставени по установения ред, до края на изборителната кампания.

(4) Кметът на общината по решение на общинската изборителна комисия премахва или изземва агитационни материали, които застрашават живота или здравето на

гражданите, личното и общественото имущество, безопасността на движението, както и материали, които накърняват обществения морал, честта и доброто име на кандидатите.

(5) Забранява се използването на превозни средства на държавния и общинския транспорт за предизборна агитация.

(6) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Кметът на общината, района или кметството или кметският наместник по решение на общинската изборителна комисия и при необходимост със съдействие на органите на Министерството на вътрешните работи премахва или изземва агитационните материали, поставени в нарушение на този закон. Премахването на такива материали в изборния ден може да става и по решение на секционните изборителни комисии.

(7) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Партиите, коалициите и инициативните комитети в срок три дни след датата на произвеждане на изборите премахват поставените от тях материали по ал. 1.

Чл. 65а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Забранява се поставянето на агитационни материали на партии, коалиции и инициативни комитети в изборните помещения, както и на разстояние, по-малко от 50 метра от входа на сградата, в която е изборното помещение, през последните 24 часа преди началото на изборния ден и до края на гласуването.

(2) Когато секционната изборителна комисия установи наличие на материали по ал. 1, тя незабавно ги отстранява - при необходимост със съдействието на кмета или кметския наместник и на органите на Министерството на вътрешните работи.

Чл. 66. (1) Агитационните мероприятия на политическите партии и коалиции, на инициативните комитети и кандидатите приключват 24 часа преди изборния ден.

(2) Не се допуска агитация 24 часа преди датата на изборите и в деня на изборите.

(3) (Обявена за противоконституционна с РКС 4/97 в частта "по-късно от 7 дни преди изборния ден и" - ДВ, бр. 22 от 1997 г.) Непубликувани резултати от допитвания до общественото мнение по повод изборите не могат да се публикуват по-късно от 7 дни преди изборния ден и в деня на изборите.

Чл. 67. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Социологически проучвания в изборния ден се извършват извън помещенията, в които се помещават изборителните секции, чрез интервю с гласували изборители, когато това не създава затруднения за изборния процес.

(2) Разрешения за провеждане на социологически проучвания от звена и колективи в изборния ден се издават от Централната изборителна комисия за местни избори най-късно 15 дни преди изборния ден.

(3) Социологическите звена и колективи, получили разрешение по ал. 2, се регистрират в съответната общинска изборителна комисия най-късно 10 дни преди изборния ден.

Чл. 68. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Предизборната кампания се финансира със средства на партиите, коалициите и инициативните комитети, както и чрез дарения от физически и юридически лица.

(2) Даренията по ал. 1 не могат да бъдат повече от 10 000 лв. от едно физическо лице и повече от 30 000 лв. от едно юридическо лице.

(3) Забранява се финансиране на предизборната кампания със средства от:

1. търговски дружества с над 5 на сто държавно или общинско участие или от свързани с тях лица от дружества, в които държавата притежава акции с особени права, както и от държавни и общински предприятия;

2. чуждестранни физически и юридически лица, както и от смесени дружества с повече от 25 на сто чуждестранно участие;

3. кандидати и участници в процедура по възлагане на обществена поръчка, която не е приключила и не е изтекъл срокът за обжалване по Закона за обществените поръчки, изпълнител по договор за обществена поръчка или юридическо лице в процедура на приватизация;

4. организатори на хазартни игри;

5. религиозни институции или юридически лица с нестопанска цел, извършващи дейност в обществена полза;

6. чужди правителства или чуждестранни държавни предприятия, чуждестранни търговски дружества или чуждестранни организации с идеална цел.

Чл. 69. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) (1) Всеки кандидат за общински съветник може да разходва за предизборна агитация не повече от 5000 лв.

(2) Всеки кандидат за кмет на община може да разходва за предизборна агитация:

1. за община с население до 30 000 жители - до 25 000 лв.;

2. за община с население до 60 000 жители - до 50 000 лв.;

3. за община с население до 100 000 жители - до 100 000 лв.;

4. за община с население до 200 000 жители - до 250 000 лв.;

5. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) за община с население до 500 000 жители - до 500 000 лв.;

6. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) за община с население над 500 000 жители - до 1 000 000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Всеки кандидат за кмет на район може да разходва за предизборна агитация:

1. за район с население до 25 000 жители - до 20 000 лв.;

2. за район с население до 50 000 жители - до 40 000 лв.;

3. за район с население до 100 000 жители - до 60 000 лв.;

4. за район с население над 100 000 жители - до 75 000 лв.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Всеки кандидат за кмет на кметство може да разходва за предизборна агитация:

1. за кметство с население до 1000 жители - до 5000 лв.

2. за кметство с население над 1000 жители - до 10 000 лв.

Чл. 70. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Ако се установи, че лице, което е избрано за съветник или кмет, е ползвало за предизборната кампания средства, предоставени му в нарушение на чл. 68, по предложение на партиите, коалициите и инициативните комитети, участвали в изборите, и прокурора съответният окръжен съд обявява избора за недействителен, а получените суми се присъждат в полза на държавата.

Чл. 70а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Партиите, коалициите и инициативните комитети представят в Сметната палата в срок от 5 дни след регистрацията си за участие в изборите банкови сметки за приходите и разходите по обслужване на предизборната кампания. За банкова сметка на коалиция може да се използва банковата сметка на някоя от включените в състава ѝ партии.

Чл. 71. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) В срок до един месец след изборния ден политическите партии, коалициите на партии и инициативните комитети представят отчети пред Сметната палата за набраните и изразходваните в предизборната кампания средства, включително и извлечения от представените за участие в изборите банкови сметки.

**Глава осма.**

**ИЗБОРНИ БЮЛЕТЕНИ И ИЗБИРАТЕЛНИ КУТИИ**

Чл. 72. (1) Гласуването се извършва с бюлетини и пликове по образец, установен от президента на Република България.

(2) Гласува се със:

1. бюлетина за общински съветници;
2. (отм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.)
3. бюлетина за кмет на община;
4. бюлетина за кмет на кметство, ако се произвежда такъв избор;
5. (отм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.)

(3) Отделните видове бюлетини са с различни размери.

(4) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) Всички бюлетини са бели и не съдържат реквизити извън изброените в закона.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.)

Чл. 72а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Гласуването се извършва с общи бюлетини, съответно за общински съветници, кметове на общини, кметове на райони и кметове на кметства.

Чл. 73. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Бюлетината за общински съветници съдържа:

1. името на общината и номера на избирателния район;
2. квадратче за отразяване на волята на избирателя, в което е изписан поредният номер на партията или коалицията;
3. пълното и/или съкратеното наименование на партията или коалицията.

(2) Бюлетината за кмет съдържа:

1. името на общината, района или кметството и номера на съответния избирателен район;
2. квадратче за отразяване на волята на избирателя, в което е изписан поредният номер на партията или коалицията;
3. пълното и/или съкратеното наименование на партията или коалицията;
4. имената на кандидата за кмет от листата на партията или коалицията.



(3) Името на общината и номерът на изборния район се изписват най-отгоре на бюлетината с наименование "Бюлетина за общински съветници". Реквизитите по ал. 1, т. 2 и 3 се изписват отляво надясно на отделен хоризонтален ред за всяка партия или коалиция.

(4) Името на общината, района или кметството и номерът на съответния изборен район се изписват най-отгоре на бюлетината с наименование "Бюлетина за кмет на община", "Бюлетина за кмет на район" или "Бюлетина за кмет на кметство".

Реквизитите по ал. 2, т. 2, 3 и 4 се изписват отляво надясно на отделен хоризонтален ред за всяка партия или коалиция.

(5) На хоризонтален ред, определен за независим кандидат, в квадратчето по ал. 1, т. 2 и ал. 2, т. 2 се изписва пореден номер, а след него - наименованието "Инициативен комитет", трите имена на кандидата и означението "независим".

(6) Редовете на отделните партии, коалиции и независими кандидати се отделят един от друг с празен ред и с плътна черна хоризонтална линия.

(7) Поредните номера на партиите и коалициите се определят чрез жребий от общинската изборна комисия в присъствието на техни представители не по-късно от 25 дни преди изборния ден. При идентичност на политическите партии и коалиции, регистрирали кандидати за съветници и/или кметове в общинската изборна комисия, същите имат еднакъв номер на бюлетините за всеки вид избор, за който са регистрирали кандидати на територията на общината.

(8) Резултатът от жребия по ал. 7 се обявява от общинската изборна комисия на видно място в районите на изборните секции в общината и чрез местните медии.

(9) Когато съответната партия или коалиция не е издигнала кандидати в съответния изборен район, в бюлетината се изписва само нейният номер.

(10) Номерата на независимите кандидати следват номерата на партиите или коалициите съгласно поредността на регистрацията на кандидата от съответната общинска изборна комисия.

Чл. 73а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 1999 г., отм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.)

Чл. 74. (1) (Доп. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Бюлетините, пликите, списъците, формулярите на секционните протоколи, формулярите на извлеченията и черновите на секционните протоколи, печата на секционната изборна комисия и другите помощни технически материали се предават на секционните изборни комисии в предизборния ден.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Председателят на секционната изборна комисия, определен от общинската изборна комисия неин член и кметът на общината, района или кметството или определено от тях с нарочна заповед

длъжностно лице от общинската администрация подписват протокол за предаването и приемането на книгата и материалите по ал. 1. В случай на неявяване на председателя на секционната изборителна комисия книгата и материалите се получават и протоколът се подписва от заместник-председателя на секционната изборителна комисия.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Печатът на секционната изборителна комисия се предава в запечатан плик, който се подписва от лицата по ал. 2 в момента на получаването му и се отваря при откриването на изборния ден в секцията. След приключване на гласуването печатът се поставя и затваря в плик, който се подписва от председателя и секретаря на комисията.

(4) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) След подписване на протокола отговорността за опазване на книгата и материалите носи председателят на секционната изборителна комисия.

(5) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Забранява се предварителното раздаване на изборни книжа и материали.

Чл. 75. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Изборителните кутии са прозрачни.

## **Глава девета.**

### **ГЛАСУВАНЕ**

Чл. 76. (1) Гласуването за съветници и кметове става по секции в специално подготвени за целта помещения, в които има кабинни за гласуване.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Пред изборното помещение се поставят образци на бюлетините за гласуване и списъците с кандидатите за общински съветници на партиите и коалициите и инициативните комитети.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) В изборното помещение се поставят кабинни за гласуване, така че да се осигури тайната на гласуването. Кабините трябва да позволяват гласуване на изборители с физически или зрителни увреждания.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) След приключване на подготовката за гласуване помещението се запечатва с хартиена лента с подписите на присъстващите членове на секционната изборителна комисия.

(5) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Изборните помещения се охраняват отвън от служители на Министерството на вътрешните работи.

Чл. 76а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) (1) Когато в сграда с повече от един етаж има секции и на горни етажи и секцията на изборител с физическо увреждане на опорно-

двигателния апарат или с увреждане на зрението се намира на някой от тях, избирателят може да гласува в избирателна секция, която се намира на първия етаж (партера), изрично посочена с решение на общинската избирателна комисия.

(2) В сградата по ал. 1 задължително се обособява поне една секция на първия етаж (партера) за избиратели с физически увреждания на опорно-двигателния апарат и със зрителни увреждания, която да е с най-малко избиратели по основен избирателен списък.

(3) Пред избирателната секция по ал. 1 се поставя табела и други обозначителни знаци, на които се отбелязва и допълнителното ѝ предназначение.

(4) Не по-късно от 7 дни преди датата на произвеждане на изборите общинската избирателна комисия оповестява по подходящ начин чрез средствата за масово осведомяване и местния печат мерките, позволяващи на хората с физически и зрителни увреждания да се придвижат и да гласуват в изборния ден.

(5) В обявлението по ал. 4 се посочват телефон и адрес, на които могат да се правят заявки за помощ в изборния ден.

Чл. 77. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Изборното помещение се разпечатва и изборният ден се открива от председателя на секционната избирателна комисия в 6,00 ч., ако присъстват повече от половината от членовете на комисията. При липса на кворум се уведомява общинската избирателна комисия. Ако в 6,00 ч. са се явили повече от половината от членовете на комисията, но не се е явил председателят, изборното помещение се разпечатва и изборният ден се открива от заместник-председателя, което обстоятелство се вписва в протокола на комисията.

(2) Когато до един час не се явят достатъчно членове на секционната избирателна комисия, общинската избирателна комисия включва необходимия брой членове от резервите на мястото на неявилия се членове в срок от един час.

(3) Когато председателят на секционната избирателна комисия отсъства, общинската избирателна комисия назначава заместник-председателя за председател, а член на секционната избирателна комисия - за заместник-председател. Когато отсъства заместник-председателят или секретарят на секционната избирателна комисия, общинската избирателна комисия назначава член на секционната избирателна комисия съответно за заместник-председател или секретар.

(4) Когато председателят, заместник-председателят или секретарят на секционната избирателна комисия отсъства, общинската избирателна комисия попълва състава на секционната избирателна комисия и назначава председател, заместник-председател или секретар измежду членовете и резервите.

(5) Централната избирателна комисия за местни избори по предложение на общинската избирателна комисия може да разреши гласуването в някои секции да започне в 5,00 ч.

Чл. 77а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) При откриване на изборния ден в изборните помещения могат да присъстват кандидати, застъпници, представители на партии, коалиции и инициативни комитети, наблюдатели, журналисти и избиратели.

(2) Председателят на секционната избирателна комисия проверява наличието на книгата и материалите по чл. 74, ал. 1. Проверява се изправността на избирателната кутия и дали тя е празна. След проверката кутията се затваря и се запечатва с хартиени ленти, подписани от присъстващите членове на комисията.

(3) Председателят на секционната избирателна комисия маркира при откриване на изборния ден по уникален начин печата на секционната избирателна комисия, с който се подпечатват бюлетините и изборните книжа.

(4) Председателят обявява изборния ден за открит.

Чл. 78. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) По време на гласуването в изборното помещение могат да присъстват застъпници на кандидатите, представители на партии, коалиции и инициативни комитети, наблюдатели и журналисти.

Чл. 79. (1) (\*) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) Избирателят удостоверява самоличността си пред председателя на секционната избирателна комисия или натоварен от него член на комисията с някой от следните документи за самоличност: паспорт за страната за граждани, навършили 70-годишна възраст, ползващи разпоредбите на § 9а от преходните и заключителните разпоредби на Закона за българските лични документи, наборните военнослужещи - с военна книжка, а всички останали - с документ за самоличност. Избирателите - граждани на други държави - членки на Европейския съюз, удостоверяват самоличността си с лична карта или паспорт и с удостоверение за пребиваване.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Председателят или упълномощеният от него член сверява данните от документа за самоличност на избирателя, а на избирателя - гражданин на друга държава - членка на Европейския съюз, и от удостоверението за пребиваване с тези в избирателния списък и го допуска в кабината за гласуване. Документът за самоличност, съответно и удостоверението за пребиваване остават в представителя на комисията до полагането на подпис в избирателния списък.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Когато се установи разлика между данните в документа за самоличност, удостоверението за пребиваване и в избирателния списък, данните от документа за самоличност, съответно и от удостоверението за пребиваване, се записват в графата "Забележки" на избирателния списък.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., отм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.)

Чл. 79а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.)

(1) Избирател с физически или зрителни увреждания удостоверява самоличността си с документ за самоличност пред секционната избирателна комисия в секцията по чл. 76а, ал. 1.

(2) Избирател с физически или зрителни увреждания може да гласува и в избрана от него подходяща секция.

(3) Избирател по ал. 2 се вписва в допълнителния избирателен списък на секцията, като декларира писмено, че не е гласувал и няма да гласува на друго място.

Чл. 80. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.)

(1) Избирателят получава от член на секционната избирателна комисия бюлетини за гласуване за всеки вид избор, които се подпечатват с печата на комисията в момента на получаването им, и плик, след което отива в кабината да гласува. В кабината може да влезе само един избирател.

(2) Избирателят гласува, като:

1. поставя в квадратчето срещу наименованието на избраната от него партия, коалиция или инициативен комитет знак, изразяващ по еднозначен начин неговия вот;

2. сгъва бюлетините по начин, непозволяващ да се вижда отбелязаното маркиране на партия, коалиция или независим кандидат;

3. излиза от кабината и подава сгънатите бюлетини на член на комисията, който ги подпечатва повторно с печата на комисията;

4. поставя бюлетините в плика;

5. пуска плика в избирателната кутия;

6. полага подпис в избирателния списък.

(3) След гласуване избирателят получава обратно документите си и напуска помещението на избирателната секция.

(4) Вписването в бюлетината на символи като букви и числа, както и поставянето в плика на други предмети освен бюлетините, които позволяват да се разкрие самоличността на избирателя, правят гласа недействителен.

Чл. 81. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Гласуването е лично.

(2) Когато избирателят е с физически или зрителни увреждания, които не му позволяват да извърши сам необходимите действия при гласуването, председателят на комисията може да разреши гласуването да се извърши с помощта на придружител, посочен от избирателя. В този случай в графата "Забележки" на избирателния списък

комисията вписва името и единния граждански номер на придружителя. При оспорване на решението на председателя от член на комисията спорът се решава окончателно от секционната избирателна комисия.

(3) Когато физическите или зрителните увреждания не позволяват на избирателя да се подпише, в полето за подпис член на комисията отбелязва "гласувал". Това обстоятелство се отбелязва в графата "Забележки" и в протокола на комисията.

(4) Неграмотността не е основание за гласуване с придружител.

(5) Не се разрешава на едно лице да бъде придружител на повече от двама избиратели.

(6) Член на комисията, застъпник или наблюдател не може да бъде придружител.

(7) Не се разрешава присъствие на други лица, освен гласуващи в момента избиратели, на разстояние, по-малко от три метра от кабините за гласуване, когато в тях има избирател.

(8) Не се разрешава гласуване извън изборното помещение.

(9) Забранява се изнасянето на бюлетини и пликове от избиратели извън изборното помещение.

Чл. 82. (1) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Членовете на секционната избирателна комисия и представители на политическите партии, коалиции и инициативни комитети периодично проверяват наличието на бюлетините за различните листи и кандидатите, когато в избирателната кабина няма избирател.

(2) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Председателят на секционната избирателна комисия при поискване разрешава на застъпниците на кандидатите и на наблюдателите да проверяват наличието на бюлетини в избирателната кабина.

(3) (Предишен текст на чл. 82 - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Забранява се изнасянето на избирателни кутии, печата на секционната избирателна комисия, бюлетини, пликове, чернови и избирателни списъци извън изборното помещение след приемането им от комисията в предизборния ден и по време на гласуването и преброяването на гласовете за общински съветници и кметове.

Чл. 83. (1) По решение на секционната избирателна комисия председателят на комисията може да поиска съдействието на органите на Министерството на вътрешните работи за възстановяване на реда в изборното помещение, ако има такава необходимост.

(2) Въоръжени лица не се допускат в изборното помещение освен в случаите на ал. 1.

Чл. 84. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) Когато са налице съществени нарушения на изборния процес, секционната изборна комисия може да преустанови гласуването до отстраняване на нарушенията. За това се съобщава в съответната общинска изборна комисия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Когато нарушенията на изборния процес са непреодолими, общинската изборна комисия съобщава за това на Централната изборна комисия за местни избори.

Чл. 85. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Когато изборната кутия се напълни с пликосе, върху нейния отвор се залепва хартиена лента с подписите на членовете на комисията, така че да не могат да се пускат повече пликосе. Пълната кутия остава на масата.

(2) Председателят проверява изправността на втората кутия и дали тя е празна. Кутията се затваря и запечатва с хартиени ленти, подписани от присъстващите членове на комисията, и гласуването продължава. В този случай двете кутии се отварят едновременно след приключване на гласуването и намерените в тях пликосе се броят заедно.

Чл. 86. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Изборниците гласуват до 19,00 ч. Когато в 19,00 ч. пред изборното помещение има негласували изборници, председателят и секретарят на секционната изборна комисия установяват техния брой и самоличност. Негласувалите изборници предават документите си за самоличност на комисията, а изборниците - граждани на друга държава - членка на Европейския съюз, и удостоверението си за пребиваване. Само тези изборници се допускат до гласуване след 19,00 ч., но не по-късно от 20,00 ч.

(2) Не се допускат в изборното помещение лица с поведение, накърняващо добрите нрави, както и лица, носещи предмети, опасни за живота и здравето на гражданите.

## **Глава десета.**

### **ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗБОРНИТЕ РЕЗУЛТАТИ**

Чл. 87. След като секционната изборна комисия обяви, че гласуването е приключило, неизползваните пликосе и бюлетини се опаковат, пакетират и запечатват.

Чл. 88. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) При отваряне на изборните кутии и при определяне на резултатите от гласуването може да присъстват представители на политическите партии, коалициите и инициативните комитети, кандидатите за съветници и кметове, техните застъпници, наблюдатели и журналисти.

Чл. 89. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Секционната изборна комисия вписва в протокола броя на изборниците по изборния списък и броя на вписаните допълнително изборници в изборния ден. Секционната изборна комисия сверява броя на изборниците пликосе с броя на гласувалите по

избирателния списък и вписва резултатите в протокола за съответния избор. След това отваря пликите и разпределя отделно бюлетините за всеки вид избор и празните пликите.

Чл. 90. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.)

(1) При установяване на резултатите от гласуването за всеки вид избор една бюлетина съответства на един глас, който може да е действителен или недействителен.

(2) Гласът е действителен, когато са налице следните обстоятелства:

1. бюлетината е по установения образец;

2. от съдържанието на бюлетината може да се определи еднозначно волята на избирателя и бюлетината съдържа два броя печати на съответната секционна избирателна комисия;

3. в бюлетината няма вписани символи като букви и числа, както и в плика няма поставени други предмети освен бюлетините, позволяващи да се разкрие самоличността на избирателя.

(3) Гласът по ал. 2 е действителен и когато в бюлетината има отклонения, дължащи се на дефекти и грешки при производството, или когато върху нея има механични увреждания и зацапвания.

(4) Броят на гласувалите избиратели за всеки вид избор е равен на броя на намерените в избирателните пликите бюлетини за съответния вид избор.

(5) Бюлетините, намерени в избирателната кутия без пликите, не се отчитат при установяване на изборните резултати. Тези бюлетини се надписват с думите "Без плик" и се опаковат отделно.

Чл. 91. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Преди отваряне на всяка избирателна кутия от масата се отстраняват всички вещи, с изключение на черновите.

(2) Само един член по решение на комисията има достъп до пликите под наблюдението и контрола на останалите членове.

(3) Избирателната кутия се отваря, пликите се изваждат и се броят.

(4) Бюлетините за всеки вид избор се изваждат от пликите и се подреждат на купчинки, както следва:

1. купчинка от бюлетини за всеки вид избор по установения образец, в които не е отразен вотът на избирателя;

2. купчинка от бюлетини за всеки вид избор по установения образец;



а) с отбелязан вот за две или повече партии, коалиции или независими кандидати или за двама или повече кандидати за кметове; или

б) които не съдържат два броя печати на съответната секционна избирателна комисия;

тези бюлетини се унищожават с надпис "унищожена" върху всяка бюлетина;

3. купчинки от бюлетини за всеки вид избор по установения образец с отбелязан вот, които съдържат два броя печати на съответната секционна избирателна комисия.

(5) Когато по съдържанието на някоя бюлетина възникне спор, случаят се описва в протокол.

Чл. 92. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Секционната избирателна комисия преброява подадените в секцията гласове за всеки вид избор.

(2) Броят на недействителните гласове за всеки вид избор е равен на сумата от броя на бюлетините по чл. 91, ал. 4, т. 1 и 2.

(3) Броят на действителните гласове за всеки вид избор е равен на броя на бюлетините по чл. 91, ал. 4, т. 3.

(4) Броят на гласовете за всеки вид избор за съответната партия, коалиция или независим кандидат за общински съветници или за кметове е равен на броя на бюлетините по чл. 91, ал. 4, т. 3.

Чл. 93. Секционната избирателна комисия съставя следните протоколи за отчитане резултатите от гласуването:

1. за избиране на общински съветници;

2. (отм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.)

3. за избиране на кмет на общината;

4. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) за избиране на кмет на района;

5. (отм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., предишна т. 4 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) за избиране на кмет на кметство, ако се произвежда такъв избор.

Чл. 94. (1) В протоколите се посочват:

1. (изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) номерът на избирателната секция и наименованието на общината;

2. часът на започването и часът на завършването на гласуването;

3. (доп. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) броят на избирателите според части I и II от избирателния списък и броят на допълнително вписаните избиратели по чл. 13, ал. 3 в изборния ден;

4. броят на регистрираните кандидати или кандидатски листи;

5. броят на гласувалите избиратели според подписите в избирателния списък;

6. броят на гласувалите избиратели според намерените в избирателната кутия избирателни пликове;

7. броят на действителните бюлетини, подадени за всеки кандидат за кмет;

8. (изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) броят на действителните бюлетини за общински съветници, като се записва на отделен самостоятелен ред общият брой на бюлетините, подадени за съответната листа или за независими кандидати;

9. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) броят на недействителните бюлетини и празните пликове;

10. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) броят на бюлетините съгласно чл. 90, ал. 5;

11. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) броят на декларациите по чл. 79а, ал. 3;

12. (предишна т. 11 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) подадените заявления, жалби и възражения и взетите по тях решения;

13. (предишна т. 12 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) обстановката, при която е проведен изборът.

(2) Данните по ал. 1, т. 3 - 10 се вписват с думи и числа.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Протоколите се подписват от всички членове на комисията на всяка страница. Член на комисията, който не е съгласен със съдържанието на протокола, го подписва с особено мнение, което се вписва в протокола. Ако член на комисията е обективно възпрепятстван да подпише протокола, това изрично се отбелязва, като се посочват и причините. Неподписването на протокола от член на комисията не го прави недействителен.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) След подписването на протокола председателят на секционната избирателна комисия обявява резултатите от гласуването за общински съветници и кметове по партии, коалиции и независими кандидати на видно място пред секцията.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Поправки в протоколите след подписването им от членовете на изборната комисия могат да се правят само преди обявяването на резултата от избора от съответната изборна комисия. Всяка поправка се преподписва от членовете на комисията, като се отбелязва, че е поправка. Очевидни и фактически грешки могат да се поправят и след обявяване на изборния резултат.

(6) Всяка партия, коалиция, инициативен комитет, кандидат за съветник или кмет може да получи извлечение от протокола с резултатите от гласуването съгласно установения образец. Същото право имат и присъстващите наблюдатели.

Чл. 95. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Секционните протоколи се съставят в три идентични екземпляра и са изработени на трипластова индигирана хартия.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Първият екземпляр от протоколите за избор на кмет на община, район или кметство и на общински съветници се изпраща в общинската изборна комисия.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Вторите екземпляри от протоколите заедно с всички документи и материали по изборите се предават в общината за съхранение и архивиране.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Третият екземпляр от протоколите се изпраща в Централната изборна комисия за местни избори чрез общинската изборна комисия.

(5) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Преди попълване на секционните протоколи се съставя чернова, която по форма и съдържание е еднаква с тях.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Протоколите и другите изборни книжа се транспортират и предават от председателя на секционната изборна комисия и двама от членовете ѝ - представители на различни партии или коалиции.

Чл. 96. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.)

Чл. 97. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.)

Чл. 98. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.)

Чл. 99. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Общинската изборна комисия на основата на протоколите от секционните изборни комисии съставя протоколи:

1. за избор на общински съветници;

2. за избор на кмет на общината;

3. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) за избор на кмет на район;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) за избор на кмет на кметство; ако кметствата са повече от едно, за избора във всяко кметство се съставят отделен протокол.

Чл. 100. (1) В протоколите на общинската избирателна комисия се съдържа броят на:

1. секционните избирателни комисии;

2. секционните избирателни комисии, представили протоколи за гласуването;

3. (доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) избирателите в общината, района или кметството според части I и II от избирателния списък и вписаните допълнително избиратели в изборния ден;

4. регистрираните кандидатски листи, съответно кандидати за кметове;

5. гласувалите избиратели според подписите в избирателния списък;

6. намерените в избирателните кутии пликкове;

7. общият брой на действителните бюлетини, подадени в избора за кмет;

8. действителните бюлетини, подадени за всеки кандидат за кмет;

9. действителните бюлетини, подадени за съответната листа;

10. недействителни бюлетини и празни пликкове;

11. (нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) декларациите по чл. 79а, ал. 3;

12. (предишна т. 11 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) подадените заявления, възражения, жалби и взетите по тях решения.

(2) Данните в протоколите се вписват с думи и числа.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Общинският протокол е в два идентични екземпляра и е изработен на двупластова индигирана хартия. Първият екземпляр се изпраща в Централната избирателна комисия за местни избори. Вторият екземпляр заедно с изборните книжа се изпраща в общината.

(4) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Преди попълване на общинския протокол се съставя чернова, която по форма и съдържание е еднаква с него.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Протоколите се подписват от всички членове на общинската изборителна комисия.

(6) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) При констатиране на очевидна фактическа грешка в общинския протокол могат да се извършват поправки. Всяка поправка се подписва от всички членове на комисията, като отстрани се пише "поправка".

(7) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Член на общинската изборителна комисия не може да откаже да подпише протокола. Когато член на комисията не е съгласен с отразеното в протокола, той го подписва с особено мнение.

(8) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Когато член на комисията е обективно възпрепятстван да подпише протокола, това се отбелязва, като се посочват и причините.

(9) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Неподписването на протокола от член на комисията не го прави недействителен.

(10) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Всяка партия, коалиция, инициативен комитет, кандидат за съветник или кмет може да получи извлечения от протоколите, подписани от председателя на общинската изборителна комисия, с резултатите от гласуването съгласно установения образец.

Чл. 101. (Попр. - ДВ, бр. 68 от 1995 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) (1) На основата на получените данни съответната общинска изборителна комисия определя изборния резултат, който се отразява в протокола.

(2) Избран за кмет е кандидатът, получил повече от половината от действителните гласове. Председателят на общинската изборителна комисия издава на спечелилия кандидат удостоверение за избирането му за кмет.

(3) Когато на първия тур никой от кандидатите за кмет не е избран, втори тур на изборите се провежда до 7 дни от датата на произвеждането на първия тур в неработен ден.

(4) Ако в изборителния район са били регистрирани повече от двама кандидати и никой не е избран, на втория тур в избора могат да участват само първите двама, получили най-много от действителните гласове. Ако трима или повече кандидати са получили най-много, но равен брой гласове, те всички се допускат за участие на втория тур. Ако един кандидат е получил най-много гласове, а след него се нареждат двама или повече кандидати с равен брой гласове, те всички се допускат за участие на втория тур.

(5) На втория тур на изборите за избран се смята кандидатът, получил най-много действителни гласове. При равен брой гласове, поради което няма избран кмет,

президентът на Република България по предложение на Централната изборителна комисия за местни избори насрочва нов избор за кмет.

(6) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) В случай, когато до втори тур са допуснати да участват двама кандидати и между двата тура един от тях почине, се произвежда нов избор.

(7) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) В случай, когато до втори тур са допуснати да участват двама кандидати и между двата тура един от тях се откаже в срок до 24 часа от обявяването на резултатите от първия тур, на втория тур участва следващият кандидат, получил най-много гласове.

Чл. 102. (1) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Резултатите от гласуването за общински съветници в изборите по пропорционалната система се определят по метода на Хеър-Ниймайер.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Независим кандидат е избран, ако е получил гласове не по-малко от общинската изборителна квота.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Броят на мандатите, които се разпределят между партиите и коалициите, получили гласове не по-малко от общинската изборителна квота, е равен на броя на членовете на общинския съвет, намален с броя на избраните независими кандидати.

(4) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Общинската изборителна комисия обявява резултатите от гласуването за общински съветници и кметове по партии, коалиции и независими кандидати и издава удостоверения на избраните кметове и общински съветници.

Чл. 103. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) Председателите на изборителните комисии поставят на видно място в съответната секция и община извлечение от протоколите за резултатите от гласуването.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) Партиите, коалициите и независимите кандидати, участващи в изборите, могат да получат срещу заплащане ксерокопия от протоколите на секционните и общинските изборителни комисии от службите, където се съхраняват.

Чл. 104. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 1996 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Всеки кандидат за съветник или кмет, ръководство на политическа партия, коалиция или инициативен комитет, участвали в изборите, може да обжалва решението на общинската изборителна комисия за определяне на изборните резултати пред административния, съответно Административния съд - град София в 7-дневен срок от обявяването му.

(2) (Нова - ДВ, бр. 33 от 1996 г.) Жалбата не спира изпълнението на решението, освен ако съдът не постанови друго. Съдът се произнася по жалбата в 14-дневен срок от подаването ѝ.

(3) (Нова - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.) Решението на съда по ал. 1 може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 7-дневен срок от обявяването му. Върховният административен съд се произнася по касационната жалба в 14-дневен срок от постъпването ѝ.

(4) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Съдът може да потвърди решението на общинската избирателна комисия за определяне на изборните резултати или да обяви избора за недействителен. Производството пред административните съдилища и Върховния административен съд приключва в срок до три месеца от подаването на жалбата.

(5) (Нова - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Влезлите в сила решения по ал. 2 и 3 не подлежат на отмяна.

(6) (Нова - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2006 г., предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Когато съдът е спрял изпълнението на решението или е обявил изборния резултат за недействителен, кметът, чийто срок на пълномощия е изтекъл, когато не е бил регистриран като кандидат, а в останалите случаи - временно изпълняващият длъжността кмет, продължава да изпълнява функциите си до полагането на клетва от новоизбрания кмет.

Чл. 104а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) (1) Когато съдът е обявил изборния резултат за недействителен по отношение на независим кандидат за общински съветник, мястото остава незаето до края на мандата.

(2) Когато изборният резултат е обявен за недействителен по отношение на кандидат за общински съветник от партия или коалиция, мястото му се заема от следващия в листата кандидат. Когато в листата няма повече имена, мястото остава незаето.

Чл. 105. Всеки новоизбран съветник или кмет е длъжен в едномесечен срок от избирането му да декларира пред съответния съвет източниците на финансирането и разходите, които е направил по време на изборната кампания.

#### **Глава единадесета.**

### **ЧАСТИЧЕН ИЗБОР ЗА КМЕТОВЕ И ПОПЪЛВАНЕ НА ПРЕДСРОЧНО ОСВОБОДЕНИ МЕСТА ЗА СЪВЕТНИЦИ**

Чл. 106. (1) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Когато пълномощията на кмет са прекратени предсрочно, президентът на Република България по предложение на Централната избирателна комисия за местни избори насрочва частичен избор в срок 40 дни.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2006 г.) В случаите по ал. 1, когато до края на мандата остават по-малко от една година, частични избори не се произвеждат.

Чл. 107. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., предишен текст на чл. 107 - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Когато пълномощията на общински съветник са предсрочно прекратени, общинската изборителна комисия обявява за съветник следващия в съответната листа кандидат. Когато броят на кандидатите е изчерпан, мястото остава незаето до края на мандата.

(2) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Разпоредбите на ал. 1 се прилагат и в случаите, когато пълномощията на общинския съвет са прекратени предсрочно в срока по чл. 106, ал. 2.

Чл. 108. (1) Частични избори се произвеждат по общия ред при спазване разпоредбите на този закон и при следните отклонения:

1. изборът се насрочва не по-късно от 40 дни преди изборния ден;
2. (изм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) партиите и коалициите се регистрират за участие в Централната изборителна комисия за местни избори не по-късно от 35 дни преди изборния ден;
3. партиите и коалициите, които ще участват в частичния избор, се регистрират в общинската изборителна комисия не по-късно от 30 дни преди изборния ден;
4. кандидатите се регистрират в срок 25 дни преди изборния ден и се обявяват най-късно 20 дни преди изборния ден;
5. изборителните секции се образуват най-късно 25 дни преди изборния ден;
6. (нова - ДВ, бр. 33 от 1996 г.) изборителните списъци се обявяват най-късно 20 дни преди изборния ден;
7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 33 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) общинската изборителна комисия назначава секционните изборителни комисии най-късно 25 дни преди изборния ден.

(2) Разходите по организационно-техническата подготовка и произвеждането на частични избори са за сметка на общинския бюджет.

## **Глава дванадесета.**

### **АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

Чл. 109. (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 1998 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Който наруши разпоредбите на този закон, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв., ако извършеното деяние не съставлява престъпление.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 1998 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Длъжностно лице, което умишлено извърши нарушение на



разпоредбите на този закон, се наказва с глоба от 500 до 5000 лв., ако нарушението не съставлява престъпление.

Чл. 110. (1) (Доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г.) Актовете за установени административни нарушения се съставят от председателя на общинската изборителна комисия в тридневен срок от получаване на сигнала или жалбата за нарушението.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 63 от 2007 г., в сила от 03.08.2007 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2010 г.) Наказателните постановления се издават от областните управители по местоизвършване на нарушението в тридневен срок от получаване на преписката. Ако актът е срещу областния управител, наказателното постановление се издава от министър-председателя или овластено от него лице.

(3) Установяването на нарушенията, съставянето на актовете, издаването и обжалването на наказателните постановления се извършва по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

### **Допълнителни разпоредби**

§ 1. Наблюдатели по смисъла на този закон са:

1. представители на чуждестранни правителствени и неправителствени органи и организации, имащи отношение към спазването на правата на човека, ако са поканени чрез Министерството на външните работи;
2. представители на чуждестранни политически партии и движения, както и отделни лица, поканени от участващи в изборите политически партии и коалиции чрез Министерството на външните работи;
3. упълномощени членове на Българското сдружение за честни избори и граждански права и на Гражданската инициатива за свободни и демократични избори.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2003 г.) Парламентарно представени партии и коалиции по смисъла на този закон са тези, които притежават законна регистрация и имат парламентарна група или достатъчен брой народни представители, за да образуват такава.

§ 1б. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г.) "Държава - членка по произход" по смисъла на закона е държавата - членка на Европейския съюз, на която лицето е гражданин.

§ 1в. (Нов - ДВ, бр. 49 от 2007 г., в сила от 19.06.2007 г.) "Официална декларация" по смисъла на закона е декларация от съответното лице, като за потвърждаване на неистина или затаяване на истина лицето носи наказателна отговорност по Наказателния кодекс.

§ 2. (В сила до 01.01.2008 г. - ДВ, бр. 63 от 2007 г.) Срочнослужещите във Въоръжените сили не могат да се кандидатира за съветници и кметове.

### **Преходни и Заключителни разпоредби**

§ 3. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) Избори за кметове на кметства се произвеждат само в тези кметства, които са създадени към датата на обнародване на указа на президента за насрочване на местните избори.

§ 4. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2003 г.)

§ 5. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 1999 г.) При създаване на нови общини и кметства изборите за органи на самоуправление се произвеждат в тримесечен срок от обнародването на решението в "Държавен вестник".

§ 6. (Нов - ДВ, бр. 29 от 2000 г.) В случаите на произвеждане на нов избор за общински съветници и кметове или на частичен избор за кметове до изтичането на сроковете по § 9 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за българските документи за самоличност:

1. Избирателни списъци се съставят по досегашния ред.
2. Отбелязване по смисъла на чл. 80, ал. 2 в новите документи за самоличност не се прави.

§ 7. (Предишен § 6 - ДВ, бр. 29 от 2000 г.) Този закон отменя разпоредбите на Закона за избиране на народни представители, общински съветници и кметове (обн., ДВ, бр. 69 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 70, 76 и 98 от 1991 г.), отнасящи се до произвеждането на избори за общински съветници и кметове.

### **Преходни и Заключителни разпоредби**

#### **КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МЕСТНИТЕ ИЗБОРИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 33 ОТ 1996 Г.)

§ 16. Изменението на чл. 33, ал. 1, изречение второ влиза в сила от 10 август 1995 г.

§ 17. Насрочените до влизането в сила на този закон частични избори се произвеждат в съответствие с разпоредбите, действали към датата на насрочването им. Нови избори се насрочват по реда на този закон.

§ 18. Производствата по висящи съдебни дела се довършват по досегашния ред.

### **Допълнителни разпоредби**

#### **КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МЕСТНИТЕ ИЗБОРИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 69 ОТ 2003 Г.)

§ 39. Навсякъде в закона думите "Централна/та комисия за местни избори" се заменят с "Централна/та избирателна комисия за местни избори".

**Преходни и Заключителни разпоредби**  
**КЪМ ЗАКОНА ЗА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПАРТИИ**  
(ОБН. - ДВ, БР. 28 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 01.04.2005 Г.)

§ 9. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби**  
**КЪМ ЗАКОНА ЗА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ**  
(ОБН. - ДВ, БР. 17 ОТ 2006 Г.)

§ 24. Законът влиза в сила от 1 май 2006 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби**  
**КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС**  
(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 142. Кодексът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2 - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", § 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1, както и § 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1 - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;

2. параграф 120, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;

3. параграф 3, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби**  
**КЪМ ЗАКОНА ЗА ДАНЪЦИТЕ ВЪРХУ ДОХОДИТЕ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА**  
(ОБН. - ДВ, БР. 95 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2007 Г.)

§ 21. Законът влиза в сила от 1 януари 2007 г., с изключение на § 10, който влиза в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник"

**Заключителни разпоредби**  
**КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МЕСТНИТЕ ИЗБОРИ**  
(ОБН. - ДВ, БР. 49 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 19.06.2007 Г.)

§ 11. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби**

**КЪМ ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МЕСТНИТЕ ИЗБОРИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 63 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 03.08.2007 Г.)

§ 92. Разпоредбите на Закона за обществените поръчки за предвидените в него срокове не се прилагат при възлагането на конкурс за компютърна обработка на данните от гласуването и издаването на бюлетин с резултатите от изборите, както и при отпечатването на изборните книжа и материали.

§ 96. Министърът на отбраната издава заповед по прилагането на чл. 3, ал. 2.

§ 97. Разпоредбите на чл. 3, ал. 2, чл. 50, ал. 6 и 7, чл. 79, ал. 1 - относно думите "наборните военнослужещи - с военна книжка", и § 2 от допълнителните разпоредби се прилагат до 1 януари 2008 г.

§ 98. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".